Saygıdeğer milletvekilleri, cumhuriyetin ilk yıllarında, 1924 Anayasası yürürlüğe girmeden önce, avukatlık mesleğini Batı normlarına uygun bir biçimde düzenlemek amacıyla Nisan 1924'te 460 sayılı Muhâmât yani Avukatlık Kanunu yürürlüğe girmiştir. 3499 sayılı Avukatlık Kanunu'yla avukatlık mesleğine getirilen o dönemki en dikkat çekici özellik, avukatlığın kamu hizmeti olarak ifade ve kabul edilmiş olmasıdır. 1980'den sonraki dönemlerde çok sayıda değişikliğe uğrayan Avukatlık Kanunu, son olarak 2001 yılında kapsamlı bir değişiklik getiren 4667 sayılı Avukatlık Kanunu'yla bugünkü hâlini almıştır. 57'nci Hükûmet döneminde hayata geçirilen 4667 sayılı Kanun'la avukat, yargının kurucu unsuru olarak tanımlanmıştır. Bu yasal tanımla avukatların 3 temel erkten 1'i olan yargı erkini paylaşan kamu görevlisi olduğu da kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, dünyada bir avukat kadar sorumlu, saygın, onurlu ve aynı zamanda karmaşık olan çok fazla uzmanlık yoktur. Diğer taraftan, avukatlık yargının kurucu unsuru olan bağımsız savunmanın serbestçe temsiliyle nitelendirilmektedir. Avukatlık mesleğinin niteliği konusunda Yargıtayın örnek bir kararını hatırlatmak isterim. "Avukat, müvekkilinin her istediğini sınırsız biçimde yerine getirmek şöyle dursun, hukuk konusundaki bilgi ve deneyimlerini kanunlar ve adalet yararına kullanmak ödeviyle bağlı ve de yükümlüdür."

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Barolar Birliğinin 30 Aralık 2021 tarihi itibarıyla 83 baroya kayıtlı avukat sayılarına bakıldığında, son bir yılda Türkiye'de avukat sayısı 17.321 artarak 160.651 olmuştur. Barolara kayıtlı avukatların yüzde 45,86'sını kadın avukatlar oluştururken yüzde 54,14'ünü ise erkek avukatlar oluşturmaktadır. Tam bu noktada yakın zamanda kadın avukatlarla ilgili bir araştırmanın -Kocaeli Barosu yapmış bunu da- sonuçlarına da burada değinmek isterim. Stajyer ve bir ila beş yıl kıdeme sahip avukatların avukatlık mesleğini seçmedeki neden insanların haklarını savunmak olurken kıdem yükseldikçe bu yeni durum bağımsız çalışma imkânı olduğundan tercihini bu yönde kullanmışlardır. Araştırmaya katılan kadın avukatlarımızın yüzde 87,5'i psikolojik şiddete uğradığını belirtirken avukatlık mesleğini icra ederken fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı ise yüzde 5 olmuştur. Yani "sağlıkta şiddet" olarak nitelenen tatsız ve istenmeyen olaylar maalesef avukatlık mesleğinde de cereyan etmektedir. Bu bakımdan, sağlık çalışanlarına olduğu gibi avukatlık mesleğini icra edenleri de benzer düzenlemelere kavuşturabilmeliyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda değişiklikler öngörülmektedir. Teklifle, stajyer avukatın sigortalı olarak herhangi bir işte çalışmasının fiilen avukatlık stajının yapılmasına engel oluşturmayacağı açıkça düzenlemektedir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında görev yapanların avukatlık stajını yapabilmeleri de yine teklifle kolaylaştırılmaktadır. Düzenlemeyle hâlen yürürlükte olan adli yardım konusundaki yeterli ve adil ödenek sunma imkânı sağlamayan mevcut hâlin daha sağlıklı ve daha hakkaniyetli bir zemine ulaştırılmasının amaçlandığı da görülmektedir. Teklifle münhasıran adli yardım hizmetleri için kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan ödeneğin barolar arasındaki dağıtım esasları belirlenmektedir yani barolara sağlanacak ödeneğin doğru ve gerçekçi bir oranlamayla ele alınarak yeniden düzenlenmesiyle birden fazla baronun bulunduğu illerde adli yardım hizmetinin daha etkin ve verimli bir şekilde çalışmasının önü açılmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, hâlen eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden 86 üniversitemizde hukuk eğitimi alan yaklaşık 85 bin öğrencimizden yılda yaklaşık 20 bine yakını mezun olmaktadır. Mezuniyet sonrası avukatlık mesleğini yapmak isteyenler de yürürlükteki yasalara göre altı ay adliyede, altı ay da avukatlık bürosunda staj yapmaları gerekmektedir. Stajyer avukatlarımızın avukatlık mesleğine güçlü bir şekilde başlayabilmeleri için mevcut avukatlık staj sisteminde edinilen teorik bilgileri ileri safhaya taşıyabilecek yine pratik yeni düzenlemeleri de bu kapsamda değerlendirmeli ve hayata geçirebilmeliyiz. Staj süreçlerinde bugüne kadar dile getirilen bazı ihtiyaçlar da bu kapsamda söz konusudur. Baktığımızda, staj süresince stajyer avukatlara 5510 sayılı Kanun kapsamında sigorta